

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 25 januari 1921 kl. 11 f. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen för Sveriges riksbank jämte en i ämnet väckt motion.

I en till bankoutskottet avlåten, den 13 innevarande januari dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken hemställt, att utskottet ville föreslå riksdagen att för sin del antaga i skrivelsen intaget förslag till lag om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen den 12 maj 1897 för Sveriges riksbank.

Fullmäktiges ifrågavarande förslag avser en höjning av avbetalningslånefonden med 4 miljoner kronor från 21 miljoner kronor till 25 miljoner kronor.

Tillika hava fullmäktige, under förutsättning att lag utfärdades i enlighet med förslaget, hemställt, »att nu ifrågavarande ökning av avbetalningslånefonden måtte ske genom överföring av 4 miljoner kronor från 1920 års vinst till avbetalningslånefonden».

Vidare har i en inom andra kammaren av herr K. A. Westman i Brobygård jämte fem andra av kammarens ledamöter väckt motion nr 8, vilken motion hänvisats till bankoutskottet, hemställt, »att riksdagen måtte besluta att förstärka riksbankens avbetalningslånefond med sex miljoner kronor eller från tjuguen till tjugusju miljoner kronor».

Fullmäktige anföra i sin ovanberörda skrivelse följande:

»I enlighet med beslut vid 1918, 1919 och 1920 års lagtima riksdagar har genom av Kungl. Maj:t den 8 februari 1918, den 8 april 1919 och 6 februari 1920 utfärdade lagar i 13 § av lagen för Sveriges

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 8 saml. 5 häft. (Nr 5.)

riksbank den 12 maj 1897 vidtagits sådan ändring, att den däri omfördä avbetalningslånefonden höjts från förutvarande belopp tolv och en halv miljoner kronor till femton miljoner kronor år 1918, till aderton miljoner kronor år 1919 och till tjuguen miljoner kronor år 1920.

I de framställningar till bankoutskottet, som föranlett dessa ändringar, hava fullmäktige i Sveriges riksbank framhållit, att avbetalningslån beviljades huvudsakligen åt näringsidkare, befattningshavare, studerande m. fl. i anspråkslösa ekonomiska villkor samt att avbetalningslånefonden därför kunde med fullt fog sägas fylla ett verkligt behov, varjämte anförts, att det skulle vara enligt fullmäktiges mening i hög grad beklagligt, isynnerhet under då rådande ekonomiska förhållanden, om riksbanken nödgades av brist på medel avvisa ansökningar om avbetalningslån, som eljes borde hava beviljats.

Beloppet av utestående avbetalningslån utgjorde den 31 december 1920 kronor 20,910,766: 37, vadan av fonden återstode obegagnade endast kronor 89,233: 63.

Avbetalningslånefonden har således även med sitt senast höjda kapital ånyo blivit i det allra närmaste tillfullo disponerad, så att fonden beräknas inom kort vara uttömd och till följd därav utbetalning av beviljade lån måste anstå i avbidan på till fonden återgående medel.

Då de ekonomiska förhållandena inom landet fortfarande äro sådana, att genom avbetalningslånefonden kan tillgodoses ett allmänt behov, synes det vara lämpligt att ytterligare höja fondens kapital; och anse sig fullmäktige därför böra föreslå, att fonden nu höjes med 4 miljoner kronor eller från 21 miljoner kronor till 25 miljoner kronor.»

Beträffande den av motionärerna förebragta motiveringen tillåter utskottet sig att hänvisa till motionen.

Utskottet.

På grund av vad i ärendet förekommit anser utskottet sig böra biträda fullmäktiges förslag, att avbetalningslånefonden höjes med 4 miljoner kronor från 21 miljoner kronor till 25 miljoner kronor. Någon anledning att, såsom motionärerna ifrågasatt, därutöver öka fonden med 2 miljoner kronor till 27 miljoner kronor torde icke för närvarande förefinnas och håller utskottet för övrigt före, att, så snart behov av någon ytterligare höjning för ligger, fullmäktige icke lära underlåta att därom i tid inkomma med framställning.

Mot förslaget att nu ifrågavarande ökning må ske genom överföring av 4 miljoner kronor från 1920 års viust till avbetalningslånefonden har utskottet icke något att erinra.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges förvarande framställning och i anledning av den i ämnet väckta motionen, må besluta,

1:o) att för sin del antaga följande

L a g

om ändrad lydelse av 13 och 25 §§ i lagen den 12 maj
1897 för Sveriges Riksbank.

13 §.

Från en under riksbankens förvaltning stående särskild fond (avbetalningslånefonden) med ett kapital av tjugufem miljoner kronor må riksbanken utlämna lån mot förbindelse till återbetalning på vissa bestämda tider samt mot säkerhet, som i mom. d) ovan sägs.

25 §.

Över riksbankens behållna årliga vinst äger riksdagen förfoga, dock med iakttagande av vad här nedan i 26 § stadgas.

Till riksbankens vinst skall även räknas den vinst för året, som uppstår för avbetalningslånefonden; dock att, därest i följd av lidna förluster denna fond nedgått under tjugufem miljoner kronor, fondens följande årsvinster främst skola användas för dess uppbbringande till nyssnämnda belopp.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

samt

2:o) att, under förutsättning av riksdagens bifall till vad under 1:o) här ovan föreslagits, ovan omförmälda ökning av avbetalningslånefonden må ske genom överföring av fyra miljoner kronor från 1920 års bankovinst till nämnda fond.

Stockholm den 25 januari 1921.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson, Öhngren, Vindahl, Johansson* i Friggeråker, *Wigforss, Östberg, Waller* och *Söderbom* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Gustafsson* i Örebro, *Jansson* i Kungsör, *Borg, Borggren, Wikström* och *Nylander*.